

Isto vrijedi i za nastalu štetu na teretnici broj 4909; i u ovom slučaju iako je oštećenje na ambalaži bilo vidljivo, tužitelj prilikom prijema nije stavio brodaru nikakav protest, niti je u smislu odredaba člana 71. cit. zakona podnio odgovarajući protest i utvrdio štetu, već je pristupio takvom utvrđivanju štete, što slijedi iz njegovog zapisnika, tek nakon dva dana, a odnosni zapisnik poslao je tuženom i reklamirao manjak tek 29.VII 1963.

U jednom i u drugom slučaju tužitelj kao primalac nije postupao pravilno, niti poduzeo potrebne mjere da sačuva dokaze o manjku i da ga pravovremeno protestira brodaru, a niti je u toku spora dokazao da do odnosnog manjka nije moglo doći nakon što mu je roba predana.

Obzirom na izloženo ima se smatrati, kako to prvostepeni sud pravilno uzima, da je tuženi predao robu onako kako je opisano u terećnicama.

G.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 18.VIII 1967.

Vijeće: Gabro Badovinac, dr Dušan Arneri, prof.dr Vladislav Brajković

Prijevoz stvari morem - Brodarova odgovornost - Šteta na teretu - Dokazna snaga broškog dnevnika - Dokaz o uvjetima skladišta u kojima je roba bila uskladištena - Pogrešno je stajalište prema kojemu u broški dnevnik, ako nije izvršen protest pomorske nezgode, ne daje dokaz u pogledu navoda koji su u dnevnik uneseni - Istinitost ovih navoda sud ocjenjuje s obzirom na sve okolnosti slučaja - Primalac mora dokazati da broško skladište u kojemu se nalazila oštećena roba bilo u stanju sposobnom da očuva robu od kvara

Tužitelj je osiguratelj koji je primaocu nadoknadio štetu, a tuženi je brodar koji je svojim brodom prevezao iz Chicaga do Rijeke 903 kom. sirove kože. Nesporno je da je po dolasku broda u Rijeku 16.X 1965. utvrđeno da je pošiljka oštećena potparivanjem, da je odnosna koža bila složena u broškim skladištima, da brodar prilikom ukrcaja na stanje robe nije stavio nikakve primjedbe, te da je tužitelj kao osiguratelj isplatio svom osiguraniku-primaocu utuženi iznos.

Sporno je među strankama da li je tuženi brodar odgovoran za štetu.

Rješavajući spor prvostepeni sud je osudio tuženoga u cijelosti iz razloga što je pregledom brodskog dnevnika ustanovio da su u toku spornog putovanja vršena povremena zračenja u svim skladištima broda, a da se nije zračilo svega dva dana i to 22. i 23. IX 1965. zbog nepovoljnih vremenskih prilika; da je teret bio složen ispod vodene linije u skladištu udaljenom od kotlova i da je roba bila ukrcana u redu, te da brodar nije stavio nikakav prigovor na ukrcanu robu. Iz certifikata Zavoda za ispitivanje kvaliteta broj 1041, 1042 i 1043/65 od 29. X 1965. slijedi da je do oštećenja kože došlo od znojenja u brodskim skladištima, koje je znojenje bilo izazvano visokim temperaturama zraka u toku putovanja. Sud smatra da je do znojenja došlo zbog razlike temperature, jer da skladišta u kojima su bile smještene kože nema ventilacije, a zrak s relativno velikom vlažnošću da je cirkulirao kroz skladišta, pa je roba koja je inače hidroskopična, apsorbirala odnosnu vlagu. Smatra da skladišta nisu bila izolirana, jer bi tada ventilacija bila dobra i zrak ne bi utjecao na kože, pa ne bi ni došlo do potparivanja odnosno znojenja kože. Sud smatra da tuženi nije dokazao da je brod imao izolaciju putem koje bi se spriječilo znojenje kože, niti da je poduzeo potrebne mjere ventilacije robe, da bi temperaturu držao u skladištima na potrebnoj visini od 8 Celzija, kako to traži oćnosna roba. Osim toga da zraćenje skladišta nije provedeno kako treba, niti je vršena kontrola skladišta, što je brodar bio dužan činiti obzirom na vrstu robe. Dokaz koji je brodar dao brodskom dnevniku sud smatra da nije dovoljan, jer da brodski dnevnik nije vodjen kako treba, pa svaki dan nije evidentirano da li su skladišta zraćena. Osim toga da je zapovjednik broda dolaskom u Rijeku propustio da učini pomorski protest, pa da se stoga ne može prihvatiti navod tuženoga, da se zraćenje skladišta nije vršilo dva dana zbog vremenskih nepogoda. Obzirom na to sud smatra da do štete nije došlo od prirodnih svojstava robe, već zbog brodarova propusta u pogledu rukovanja robom.

Protiv ove presude tuženi se žalili.

Drugostepeni sud je žalbu uvažio iz slijedećih razloga:

Što se tiće ocjene dokaza izvatkom iz brodskog dnevnika, ovaj sud ne može prihvatiti stajalište prvostepenog suda da brodski dnevnik, u koliko nije izvršen protest pomorske nezgode, ne daje dokaz u pogledu uvjeta pod kojima je plovidba vršena, i u pogledu ventilacije skladišta. Naime, iako je u brodskom dnevniku navedeno svega za dva dana, tj. za 22. i 23. IX 1965. da ventilacija nije vršena zbog vremenskih nepogoda, te da je samo u nekim danima izrićito navedeno da je vršena ventilacija skladišta, ne može se

uzeti da skladišta nisu bila zračena. Naime, čitajući pažljivo brodski dnevnik, vidi se da je u brodskom dnevniku zabilježeno vršenje zračenja skladišta za svaki dan dok se brod nalazio na plovidbi, a bilješke o tome nema samo za dane kad je brod u usputnim lukama vršio operacije ukrcaja i iskrcaja. U dane kad se vrši operacija ukrcaja i iskrcaja, a obzirom da se radi o linijskom brodu, očito je da se sva skladišta broda otvaraju radi vršenja operacija ukrcaja i iskrcaja, te nije ni potrebno da se posebno navodi da je vršena ventilacija skladišta, jer su ona otvarana i na taj način vrši se ventilacija, pa je tu okolnost sud trebao posebno ocijeniti.

Nadalje sud proizvoljno uzima, a da nije proveo potrebne dokaze, da brodsko skladište u kome se nalazila ukrcana odnosna koža, nije bilo na propisan način izolirano. Ovo je potrebno da dokaže primalac robe u toliko prije jer krcatelj prilikom ukrcaja robe u odnosna skladišta nije stavio nikakve prigovore, pa se ima uzeti da je roba bila ukrkana u brodsko skladište, koje je bilo na propisan način pripremljeno za preuzimanje odnosnog tereta. Prema tome suprotan dokaz trebao je dati primalac, ukoliko je utvrdio da je prilikom prijema u skladištu nadjena bilo nepogodna temperatura, ili da roba nije bila zaštićena na uobičajeni način potrebnim pregradama. Ovakav dokaz tužitelj u roku spora nije ponudio niti dao, pa je zaključivanje suda na tu okolnost proizvoljno.

Nadalje sud nije cijenio prigovor tuženoga da je do potparivanja kože, a time i do štete, došlo zbog prirodnih svojstava robe. Putem vještaka sud može jedino utvrditi da li je do potparivanja kože moglo doći obzirom na prirodu i vrst robe i pod normalnim okolnostima pod kojima se takva roba prevozi, tj. i bez brodarove krivnje, napose kad brodar tvrdi da zračenje nije vršeno svega u dva dana zbog vremenskih nepogoda.

Obzirom na sve izloženo prvostepeni sud u ponovnom postupku izvest će sve potrebne dokaze koje stranke ponude i provesti vještačenje, pa će tek tada moći donijeti pravilnu odluku.

G.B.